

ĐỪNG BAO GIỜ ĐỂ BUỒN LÊN MẮT

LỄ VU LAN ĐIỂN RA VÀO RẪM THÁNG BẢY (HAY CÒN GỌI LÀ TẾT TRUNG NGUYÊN). ĐÂY LÀ MỘT TRONG NHỮNG NGÀY LỄ CHÍNH CỦA PHẬT GIÁO, CÒN ĐƯỢC HIỂU LÀ LỄ BÁO HIẾU. VU LAN LÀ NGÀY LỄ HẰNG NĂM ĐỂ TƯỢNG NHỚ CÔNG ON CHA MẸ (VÀ TỔ TIÊN NÓI CHUNG) - CHA MẸ CỦA KIẾP NÀY VÀ CỦA CÁC KIẾP TRƯỚC. LỄ VU LAN XUẤT PHÁT TỪ TRUYỀN THUYẾT VỀ BỔ TÁT MỤC KIẾN LIÊN ĐẠI HIẾU ĐÃ CỨU MẸ CỦA MÌNH RA KHỎI KIẾP NGẠ QUỶ.

Tên con đường nhỏ bé, vòng vèo, bước chân tôi như chững lại bởi những tiếng nắc nhen ngào cùng mùi khói hương phảng phất đâu đây. Vào dịp rằm tháng 7, mọi gia đình Việt Nam đều Lễ Vu Lan – Lễ Báo hiếu với tổ tiên, cha mẹ.

Từ khi xuất hiện ở Việt Nam Lễ Vu Lan đã trở thành một truyền thống tốt đẹp, một nét văn hóa của người Việt. Đây là dịp để con cháu tưởng nhớ tổ tiên, báo hiếu cha mẹ và là lễ “độ” cho các vong hồn lang thang không người cúng giỗ. Ngoài tôi vẫn bảo rằng lễ Báo hiếu cho cha mẹ thường được làm vào ban ngày bởi lễ này dành cho cả người còn và không còn cha mẹ. Còn lễ cúng cô hồn thường được làm vào lúc chiều tối (ngày 13/7 âm lịch), vì theo quan niệm của nhà Phật đây là thời gian địa ngục mở cửa cho các vong hồn ra ngoài. Trong mỗi nhà đều có một thần giữ cửa để ngăn không cho các vong hồn vào ở lâu trong nhà nên mỗi gia đình đều chuẩn bị một mâm cơm hoặc cháo để ở sân nhà hay gốc cây cho các vong hồn đến nhận, cũng có khi người ta làm bè, đặt thức ăn lên đó rồi thả ra sông, biển cho những người xấu số. Trong lễ Vu Lan, dù cho tổ tiên hay các vong hồn thì người làm lễ cũng phải mang một tấm lòng thành kính và thái độ thành tâm chứ không quan trọng ở đồ dâng, cúng.

Trong Lễ Vu Lan cũng có một nghi thức, đó là Bông hồng cài áo, người còn mẹ sẽ được cài một bông hồng màu đỏ, còn những ai mất mẹ sẽ cài một bông hồng màu trắng. Nghi thức này được bắt nguồn từ những vần thơ về một người mất mẹ vô cùng cảm động, tuyệt vời của Thiền sư Thích Nhất Hạnh. Nghi thức này xuất phát từ Miền Nam từ hơn 60 năm trước,

và trong khoảng hơn 40 năm trở lại đây thì nó đã lan rộng ra cả nước và trở thành một nét đẹp trong đời sống tâm linh của người dân Việt. Hiện nay, Bông hồng cài áo được thực hiện trong gia đình, nhà trường, trong chùa... để tất cả mọi người đều có thể ghi nhớ công lao của cha mẹ. Ngoài ra, trong lễ Vu Lan, người ta còn viết những lời nguyện ước chân thành, treo lên cây trúc và cầu mong cho điều ước ấy trở thành hiện thực.

Trước kia, Lễ Vu Lan với tôi chỉ là những bát cháo hoa cúng cô hồn trên chùa cùng ngoài trong nghi ngút khói hương, là bát cháo lá mít của bác hàng xóm, và là đĩa xôi của mẹ trên chiếc ghế cao ngoài sân. Tôi không hề biết rằng đây chính là lúc để con người ta tỏ lòng hiếu kính với cha mẹ, tổ tiên, là lúc ai cũng mang trong mình sự thành kính, biết ơn với các bậc sinh thành. Tôi vẫn quây phá mẹ lúc mẹ làm cơm, vẫn hồn nhiên nghĩ đó là buổi họp gia đình và bốc trộm vài nắm bông gạo cúng cô hồn đem cho mấy đứa hàng xóm lúc chiều tàn.... Còn với cái nghi thức cài hoa trên áo, xem tên báo đài, ti vi tôi mới được biết chứ ở quê tôi, chả ai cài cả.

Bước chân ra xã hội (như lời mẹ tôi vẫn nói), tôi đã biết thế nào là Lễ Vu Lan, tại sao người ta lại gọi là Lễ Báo hiếu? Có một bài thơ vô cùng xúc động về công lao của cha mẹ do Thiền sư Thích Nhất Hạnh sáng tác như thế này:

Đi khắp thế gian không ai tốt bằng Mẹ

Gánh nặng cuộc đời không ai khổ bằng Cha.

Nước biển mênh mông không đong đầy tình Mẹ

Mây trời lồng lộng không phủ kín công Cha.

Tân tảo sớm hôm Mẹ nuôi con khôn lớn

Mang cả tấm thân gầy Cha che chở đời con.

Ai còn Mẹ xin đừng làm Mẹ khóc

Đừng để buồn lên mắt Mẹ nghe con.

Đọc những câu thơ đầy chất chứa, càng ngẫm nghĩ càng thấy sao mà nó đúng thế, sao mà nó tuyệt vời thế. Cha mẹ là người chúng ta phải mang ơn trời bể, khi cha mẹ còn sống, hãy đối xử với cha mẹ thật tốt, “đừng bao giờ để buồn lên mắt” đáng sinh thành của chúng ta. Tôi vẫn nhớ những buổi chiều đi tảo mộ cho ông bà, các cô bác và ba của tôi thường đứng rất lâu trước mộ ông bà. Bác tôi cứ khóc lóc, sụt sùi, thương cho ông bà “sống cuộc sống đói khổ, có gì cũng dành cho con cái, đến khi con cái báo hiếu được cho cha mẹ thì cha mẹ đã không còn. Khổ thân cho bố mẹ mất sớm, không được hưởng phúc con cháu”.

Lòng bỗng se lại, tôi vẫn làm cha mẹ buồn nhiều lắm. Tôi chẳng phải đứa con ngoan. Xưa kia, Mộc Kiều Liên mang cơm xuống cứu tuyến dâng mẹ, không quản khổ sở để giải thoát cho mẹ, thật đáng khâm phục. Còn tôi, tôi chưa học hành tới nơi để cha mẹ tự hào, vẫn tự quyết mọi chuyện mà không nghe lời mẹ, vẫn bỏ đi chơi với chúng bạn để mẹ ở nhà một mình, vẫn cãi lời cha khi bị phê bình, và trốn việc nhà mỗi khi có cơ hội... Lễ Vu Lan này, tôi đã về nhà, làm một mâm cơm thật ngon để mời cha mẹ. Ngát bông hồng đỏ trong lọ hoa trên bàn cài lên ngực, tôi nhắc điện thoại để được nghe những tiếng gọi thân thương của cha và mẹ....

HỒNG THOM